

кримінальному процесі, встановити засади, методи проведення негласних оперативних дій. По-друге, визначити статус оперативних підрозділів та їх повноваження під час проведення негласних слідчих розшукових дій, застосування слідчого та можливість ознайомлення його з окремими елементами оперативної діяльності. По-третє, визначити статус слідчого під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій та встановити гарантії прав та обов'язків учасників кримінального провадження.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992 року // ВВР України. 1992. № 22. Ст. 303 (з наступними змінами та доповненнями).
2. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України: кодекс від 05.04.2001, редакція від 25.09.2020 [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України» від 13.04.2012р. № 4652-VI // Х.: Одіссей, 2012. 360 с.
4. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 року // ВВР України. 2015. № 2. Ст. 124.

Антіпов А.Д.

здобувач вищої освіти 4-го курсу ННІП ПФПНП

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Кисельов А.О.

кандидат юридичних наук, доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності ФПФПКП Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

СПІВРОБІТНИЦТВО З ОРГАНАМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ У БОРОТБІ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Протидія сучасній злочинності, якій властиві організованість, професіоналізм, транснаціональний характер, корупційні зв'язки в правоохоронних і судових органах, глибока законспірованість, неможлива без застосування правоохоронними органами негласних форм і методів та їх постійного удосконалення. На удосконалення таких форм і методів спрямований КПК України 2012 р. [1], яким введено інститут негласних слідчих (розшукових) дій (гл. 21 КПК України). Проте практичне застосування цього

інституту у правозастосовній діяльності та використання, зокрема, конфіденційного співробітництва (ст. 275 КПК України) викликали певні труднощі, що актуалізує необхідність його наукової розробки.

У науковій літературі неодноразово висловлювалася думка про те, що новий КПК України надає слідчим оперативно-розшукових функцій, що призводить до невиправданого змішування двох відносно відокремлених видів державно-владної діяльності, не враховує специфіки теоретичної і практичної підготовки працівників слідчих підрозділів, не вирішує питання щодо того, які суб'єкти сприятимуть органам досудового слідства у проведенні негласних слідчих (розшукових) дій, де слідчі братимуть спеціальні технічні засоби для їх проведення. Висловлювалися погляди щодо недоцільності надання слідчим форми допуску до державної таємниці, оскільки це може призвести до непотрібного розголошення форм і методів роботи правоохоронних органів, що загалом знижуватиме ефективність їхньої діяльності [2, с. 8–9].

У ході наукових дискусій, що тривали як під час підготовки проєктів нового КПК, так і після набуття новим КПК України чинності, неодноразово наголошувалося, що така таємна спрямованість більш притаманна не процесуальній, а оперативно-розшуковій діяльності, а зазначені дії мають бути передбачені у спеціальному законі та не відносяться до слідчих дій, що по суті розслідування включає проведення слідчих дій й оперативно-розшукових заходів, які відповідно називаються слідчі (розшукові) і негласні (розшукові) дії (гл. 20 і 21), назва яких не є коректною через чітке розмежування в процесуальній літературі й законодавстві слідчих, оперативно-розшукових та розшукових дій; застосування низки положень нового КПК України взагалі змінює уявлення про оперативно-розшукову діяльність, суб'єктів ОРД та оперативно-розшукові заходи [3, с. 43].

Відповідно до чинного КПК України досудове розслідування полягає у збиранні фактичних даних, інформації про обставини вчинення злочинів і кримінальних проступків та встановленні осіб, які їх вчинили, як гласними, так і негласними методами. Саме негласні слідчі (розшукові) дії, що визначаються законодавцем як різновид слідчих (розшукових) дій, відомості про факт і методи проведення яких не підлягають розголошенню, за винятком випадків, передбачених КПК України (ч. 1 ст. 246 КПК України), є цими негласними методами (точніше – засобами) збирання фактичних даних, отримання інформації про обставини вчинення злочинів.

У чинному КПК України вперше передбачено норму щодо конфіденційного співробітництва, яке широко застосовувалося в ОРД. Не вдаючись докладно до викладення наукового аналізу проблем теорії та практики конфіденційного співробітництва під час здійснення ОРД, яке глибоко розроблено українськими правознавцями, зазначимо лише під конфіденційним співробітництвом, слід розуміти встановлення та підтримання негласних відносин між оперативним працівником та особою, яка залучається до виконання конкретних функцій із забезпечення виконання завдань правоохоронних органів держави. Ці відносини починаються з моменту, коли

особа свідомо та добровільно дає згоду сприяти у виконанні покладених на неї завдань, яка може надаватися як в усній, так і в письмовій формі [4 с.24].

Отже, відповідно до чинного законодавства, конфіденційне співробітництво, під яким слід розуміти встановлення та підтримання негласних відносин між оперативним працівником та особою, яка залучається до виконання конкретних функцій із забезпечення виконання завдань правоохоронних органів держави, може бути використане не тільки під час проведення ОРД, але й в ході досудового розслідування. Вважаємо, що від того, чи ця діяльність здійснюється в ході ОРД, чи кримінального процесу, її сутність не змінюється. Тому до чинних законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів, що регламентують використання конфіденційного співробітництва в ході здійснення ОРД, необхідно внести відповідні зміни, що б дозволяти здійснювати цю ж діяльність у ході досудового розслідування.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9–10. – Ст. 474.
2. Глушков В.О. Актуалізація проблеми вдосконалення законодавства України про оперативно-розшукову діяльність / В.О. Глушков // Актуальні проблеми оперативно-розшукової діяльності правоохоронних органів в сучасних умовах: матер. Міжвід. наук. – практ. конф. (м. Київ, 19 трав. 2011 р.). – К.: Наук. – вид. відділ НА СБ України, 2011. – С. 6–11.
3. Грошевий Ю.М. До питання про можливість проведення негласних слідчих дій у кримінальному процесі України / Ю.М. Грошевий // Теоретичні основи забезпечення якості кримінального законодавства та правозастосовчої діяльності у сфері боротьби зі злочинністю в Україні: матер. наук. конф. (Харків, 15 трав. 2009 р.) / ред. кол. В.І. Борисов (голов. ред.) та ін. – Х.: Право, 2009. – С. 29–33.
4. Шумило М.Є. Оперативно-розшукові і слідчі дії: взаємозв'язок і розбіжність (гносеологічна і правова природа) / М.Є. Шумило // Становлення системи негласного розслідування у кримінально-процесуальному законодавстві України: матер. круглого столу (Київ, 7 жовт. 2011 р.). – Київ: Видавець Ліпкан О.С., 2011. – С. 24–29.